

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/175/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120212005
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8120212005.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobcu: C. Z., H.. XX.X.XXXX, C. Č. XXXX/XX, XXX XX Prešov, právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.506,83 EUR s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 506,83 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 506,83 EUR od 30.10.2020 do zaplataenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v bode 2. zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi sporovými stranami dňa 18.12.2014 v znení: „Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 240 EUR (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 30 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou .

III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 20.10.2020 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 1 506,83 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 506,83 EUR od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplataenia sumy 1 506,83 EUR, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne sa domáhal určenia, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2014, uvedená v bode 2. v znení: „Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 240 EUR (ďalej len „odplata“), čo predstavuje čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 30 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uplatnil si tiež náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným žalobca uzavrel spotrebiteľskú zmluvu - Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2014 (ďalej len „zmluva“), predmetom ktorej bol úver vo výške 800 EUR za odplatu a úrok vo výške 700 EUR. Celkovú čiastku 1 500 EUR mal zaplatiť do 18.12.2015. V zmluve je uvedená odplata vo výške 240 EUR, čo predstavuje RPMN 30 %, úrok vo výške 57,50 %, čo predstavuje sumu 460 EUR a priemerná RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver je 15,59 %. Zároveň s úverovou zmluvou bola

uzavretá Dohoda o plnení v splátkach k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, z 18.12.2014 s tým, že celkovú čiastku vo výške 1 500 EUR mal žalobca uhradiť v 12 pravidelných mesačných splátkach po 125 EUR. Výška RPMN uvedená v tejto dohode je 261,44 %. Žalobca doposiaľ na predmetný úver zaplatil 2 306,83 EUR. Ďalej uviedol, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 18.12.2014 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/ a f/ ZoSÚ, a to adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva totiž neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 30 %. Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 230,32 %. Poukázal tiež na výšku ročnej úrokovej sadzby 57,50 % a na priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka, v decembri 2014, vo výške 6,87 % p.a. Z uvedeného má vyplývať, že úrok stanovený veriteľom v zmluve o spotrebiteľskom úvere je viac ako osemnásobne vyšší. Výška úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. V opačnom prípade je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 zo dňa 31. júla 2009). Vzhľadom na uvedené považoval žalobca ročnú úrokovú sadzbu uvedenú v zmluve vo výške 57,50 %, za absolútne neplatnú. Vzhľadom na viaceré úvery a každý v rozpore so zákonom je nemysliteľné, aby sa takéto konanie žalovaného dalo označiť len ako nedbanlivostné. Žalobca ďalej uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje potvrdenie o spôsobe poskytnutia úveru, kde je vyznačené, že úver bol poskytnutý formou zmenky, avšak predmetný úver bol poskytnutý v hotovosti. Poukázal na § 1 ods. 2 ZoSÚ poslednú vetu, podľa ktorej spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti. Čo sa týka uplatneného bezdôvodného obohatenia uviedol, že žaluje ho vo výške rozdielu medzi jeho platbami - 2 306,83 EUR a výškou úveru 800 EUR, teda vo výške 1 506,83 EUR. O skutočnosti, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom predložil prehlásenie zo dňa 1.10.2020.

Čo sa týka neprijateľnej zmluvnej podmienky - bod 2. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere považuje žalobca za nejasný, nesprávny a klamlivý. Žalovaný neposkytol spotrebiteľovi reálne plnenie za odplatu vo výške 240 EUR. Ako súčasť formulára zmluvy nebola táto zmluvná podmienka individuálne dojednaná a svojou výškou na jednej strane a absenciou zodpovedajúceho protiplnenia na strane druhej spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, na aký účel veriteľ predmetnú odplatu používa. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje odplatu za úkony, ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojim obsahom. Pojem neprijateľná podmienka, vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základy zmluvy, ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť súd preveruje z úradnej moci (rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98). Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 240 EUR má nejasný účel, nakoľko v bode 3. zmluvy je vyčíslený úrok vo výške 460 EUR. Údaj o výške RPMN 30 % je už na prvý pohľad uvedený nesprávne a klamlivo, pretože za žiadnych okolností RPMN nemôže byť nižšia ako ročná úroková sadzba, v tomto prípade 57,50 %. RPMN vyjadruje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. i/ zák. č. 129/2010 Z.z.), do ktorých je zahrnutý aj úrok.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol k posúdeniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nakoľko dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade 1 splátky a je to v zmluve uvedené jasne, určito a zrozumiteľne. Čo sa týka nesprávne uvedenej výšky RPMN žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje a je vypočítaná v zmysle platných právnych predpisov, a teda bol by to jediný dôvod prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Dlžník bol dostatočne informovaný o RPMN. Údaj RPNN je uvedený jednak na prednej strane zmluvy a zároveň na samostatnej listine s ktorou bol žalobca oboznámený a ktorá mu bola spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná.

Priemerná výška RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je vo výške 15,89 %, pričom na základe nariadenia odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok hodnoty RPMN, pričom RPMN dohodnutá v zmluve bola vo výške 30 %, a teda nebol prekročený zákonom stanovený limit. Žalovaný má za to, že odplata za poskytnutý úver, ktorý je tvorený zmluvným úrokom 57,50 % neprevyšuje zákonom požadovanú maximálnu výšku odplaty. Čo sa týka neplatnosti/bezúročnosti zmluvy žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/343/2013 vo vzťahu k vôli uzavrieť zmluvu, ďalej na rozsudok Súdneho dvora „Freiburger Kommunalbauten“ (C-237/02) z 1. apríla 2004, v zmysle ktorého súd je oprávnený ex offio skúmať, či spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné podmienky a v takom prípade ju vyhlásiť za neplatnú. Podľa žalovaného nedošlo k naplneniu dôvodov podľa § 11 ZoSÚ, preto nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. V ďalšom texte vyjadrenia žalovaný zrejme omylom uviedol tvrdenia k úveru, ktorého sa predmet tohto konania netýka a zjavne bolo odôvodnením odvolania v inej veci. Poukázal však na to, že bola uvedená RPMN a aj v prípade, ak požiada o uplatnenie splátkového kalendára. Poukázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka upravujúceho najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ako aj na nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z. Uviedol, že nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Žalovaný mal za to, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. V prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. Podľa žalovaného je zřejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Poplatok za poskytnutie úveru nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal, zmluvu uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka, či na dané podmienky zmluvy pristúpi alebo nie. Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve dostatočne jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda žalobca musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mal okamžite pri podpísaní zmluvy vedieť, aká je cena úveru. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru. Dohodnutá výška (pozn. súdu zrejme poplatku) nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. dobrými mravmi, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný poskytuje úvery z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru, vzhľadom na podmienky, za ktorých žalovaný poskytol úver žalobcovi (poskytovanie úveru na adrese trvalého alebo prechodného bydliska žalobcu) a s ohľadom na ďalšie obchodné riziko žalovaného. Z uvedeného dôvodu ako aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nežiadal od žalobcu zabezpečenie úveru, účastníci dohodli tieto úroky z omeškania a takto prejavujú vôľu účastníkov by mal aj súd rešpektovať.

Žalovaný ďalej s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že predmetom prieskumu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Ak by takýto prieskum bol prípustný, dochádzalo by k neprimeraným a extrémnym zásahom do trhu a v konečnom dôsledku k regulácii cien všetkých tovarov a služieb. Taká regulácia cien by bolo v priamom rozpore s čl. 55 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého hospodárstvo Slovenskej republiky je postavené na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky. Žalobcom navrhovaná aplikácia ustanovení o ochrane spotrebiteľa by nad prípustnú mieru zasiahla do základných hybných síl nášho a európskeho hospodárstva. Zmluvné dojednanie, ktoré podlieha prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj článku 4 odsek 2 Smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania.

Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalovaný uviedol, že zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vzniesol tiež

námietku premlčania s poukazom na to, že posledná zrealizovaná platba od žalobcu bola dňa 17.2.2017 a tiež na zásadu „neznalosť práva neospravedlňuje“. Vedomosť o tom, že zmluva o úvere neobsahuje údaje v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné viazať k okamihu podpisu zmluvy o úvere. Podpis subjektu predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa i prejav znalosti obsahu. Dlžník sa musí dozvedieť o tom, že veriteľovi poukazuje platby nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku ktorou je plnené nad poskytnutú istinu. Neakceptovanie vyššie uvedeného by malo za následok pripustenie porušenia zásady „neznalosť práva neospravedlňuje“ a zároveň pripustiť, že podpis písomnej zmluvy o úvere neznamená znalosť jej obsahu a pripustiť tiež i to, že subjekt vykonávajúci úhradu platby nevie, čo platí. Ohľadne otázky znalosti práva v zásade nemožno, túto znalosť, podrobiť skúmaniu z hľadiska skutočnej vedomosti, ale vždy je odpovedaná nevyvrátiteľnou právnou domnienkou, že znalosť práva je u každého daná. Pokiaľ sa s uvedeným princípom spojí i vyššie uvedená jednoznačnosť znalosti o obsahu zmluvy o úvere preukázaná jej podpisom a jednoznačnosť znalosti o vlastnom konaní, v tomto prípade o úhrade platby, nemožno prijať iný záver, ako ten, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Tento právny názor si súd osvojil i v prípade rozhodnutí sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016 ako aj sp. zn. 17Co/315/2017 zo dňa 06.09.2017. K úmyselnému bezdôvodnému obohateniu žalovaný uviedol, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Nároky z bezdôvodného obohatenia podľa názoru žalovaného nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, je zachovávať rovnosť strán. Skutočnosť, že žalovaný požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie.

3. Žalobca nevyužil možnosť repliky.

4. Súd nariadil vo veci pojednávanie. Na pojednávaní, ktorého sa nezúčastnili žalobca, žalovaný ani právny zástupca žalovaného, zotrval právny zástupca žalobcu na žalobe z dôvodov v nej uvedených.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise (zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2014 so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, dohoda o plnení v splátkach k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2014, výpis z klientskej zóny k zmluve č. XXXXXXXXXX, oznámenie o splatení úveru zo dňa 17.2.2017, výpis z interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN, štatistické údaje o priemerných úrokových mierach z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) vzťahujúce sa na rok 2014, prehlásenie zo dňa 1.10.2020, výpis z výpočtu RPMN z aplikácie súdneho registra) a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Dňa 18.12.2014 strany sporu uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 800 EUR s nasledovnými podmienkami: odplata pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom 700 EUR, celková čiastka úveru 1 500 EUR, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov 240 EUR, RPMN 30 %, úrok vo výške 57,50 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 460 EUR, doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti 18.12.2015, priemerná hodnota RPMN ku dňu podpísania zmluvy 15,89 %, pričom úver mal byť poskytnutý zmenkou. Súčasne dňa 18.12.2014 uzavreli strany sporu dohodu o plnení v splátkach k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX v rámci ktorej bolo dojednané, že žalobca uhradí celkovú čiastku úveru 1 500 EUR v 12 splátkach vo výške 125 EUR vždy k 25. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 25.1.2015, pričom výška RPMN je 261,44 % a priemerná výška RPMN platná ku dňu poskytnutia spotrebiteľského úveru je 15,16 %.

Podľa výpisu z Klientskej zóny z 30.9.2020 pre úver č. XXXXXXXXXX je zrejmé, že zmluva bola uzavretá dňa 18.12.2014, výška úveru bola 800 EUR, úver je uhradený, celková dlžná suma bola 2 306,83 EUR, splatené bolo 2 306,83 EUR.

Z oznámenia o splatení úveru zo dňa 17.2.2017 vyplýva, že predmetný spotrebiteľský úver bol uhradený v plnej výške dňa 15.2.2017.

Priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) bola v mesiaci december 2014 pre nové obchody - spotrebiteľské a ostatné úvery splatné do 1 roka vo výške 6,87 % ročne (dostupné na stránke <<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank>>)

Priemerná úroková miera čisto spotrebiteľských úverov - nové obchody v mesiaci december 2014 pri fixácii sadzby do jedného roka bola 9,49 % ročne (dostupné na stránke <https://www.nbs.sk/_img/Documents/STATIST/US/urmn_uve_cr.xls>)

Zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 3. štvrťrok 2014 (zverejnené na stránke MF SR, súdu známe z úradnej činnosti) je pri zmluvnej splatnosti do 12 mesiacov uvedené RPNM vo výške 15,89 % (t.j. dvojnásobok činí 31,78 %).

Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 1.10.2020 vyplýva, že žalobca sa obrátil na združenie so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úverom, ktorý mu poskytol žalovaný. Dňa 29.9.2020 predložil združeniu zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX z 18.12.2014. Po posúdení zmluvy ho informovali, že podľa ich názoru je zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou. Informovali ho, že ak mu veriteľ poskytol úver 800 EUR a žalobca uhradil sumu 2 306,83 EUR, čiže vyššiu sumu ako mu bola poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného v sume 2366,71 eur. Združenie mu odporučilo obrátiť sa na advokáta, ktorý posúdi právnu stránku veci.

7. Zistený skutkový stav súd právne posúdil nasledujúco:

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

10. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

13. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>18) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>> musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
s) informácie o právach podľa § 15 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinност=18.12.2014>> a podmienky ich uplatnenia,
t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinност=18.12.2014>>,
u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinност=18.12.2014>>, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinност=18.12.2014>>,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinност=18.12.2014>> za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

14. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>>,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>>, r) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>> a y) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>>,
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/?ucinnost=18.12.2014>> alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 až 3 a 5 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

19. Podľa § 53 ods. 11 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

20. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

22. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

23. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

24. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

25. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

26. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

27. Podľa § 1 ods. 1 a 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, 2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

28. Podľa § 1a ods. 1 a 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, najvyššia prípustná výška odplaty (k § 53 ods. 6) / ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

29. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

31. Z vykonaného dokazovania bolo nesporné, že strany sporu uzavreli zmluvu o úvere spotrebiteľského charakteru (spotrebiteľský charakter zmluvy nebol rozporovaný a vyplýva aj zo samotného znenia zmluvy a povahy účastníkov zmluvy) a žalobca vykonal za účelom splatenia úveru úhrady v celkovej sume 2 306,83 EUR. Sporné neboli ani podmienky uvedené v zmluve. Rozpor medzi tvrdeniami strán spočíval v právnom posúdení, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné dojednanie, či sa má úver považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či zmluvne dojednaná úroková sadzba nie je absolútne neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi a vzhľadom na uvedené tiež, či na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Žalovaný tiež vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu.

32. Súd taktiež konštatuje, že uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere vykazuje znaky formulárovej (typovej) zmluvy, ktorej obsah (zmluvné dojednania) spotrebiteľ podstatným spôsobom nie je schopný reálne ovplyvniť. Môže zmluvu po doplnení potrebných údajov (o spotrebiteľovi a poskytnutom úvere) ako celok prijať alebo odmietnuť. Zmluvné dojednania a obsah zmluvy spotrebiteľ určite žiadnym spôsobom individuálne nedojednávával, keďže sú vopred predtlačené bez možnosti vpisovania iných podmienok, či ich úpravy, a teda absentuje individuálne dojednanie medzi stranami zmluvy ako také (najmä čo do odplaty za úver).

33. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv.

34. V zmysle § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov tvorí úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je odplata uvedená v rozpore s predmetným ustanovením nariadenia, keď v sebe nezahŕňa aj úrok z úveru. Následne je tiež v rozpore aj s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, pretože výška odplaty predstavuje v percentuálnom vyjadrení 87,50 % ročne (odplata 700 EUR k poskytnutému úveru 800 EUR, ktorý sa zaviazal spotrebiteľ vrátiť do jedného roka), čo presahuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty za poskytnutý úver podľa § 1a ods. 1 citovaného nariadenia vlády SR (dvojnásobok priemernej RPMN 15,89 % je 31,78 %).

35. Pri skúmaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere z pohľadu ochrany spotrebiteľa je tiež neprehliadnuteľná samotná výška úroku 57,50 %, ktorá je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Priemerné úrokové sadzby za obdobný úver sa v rovnakom čase pohybovali na úrovni 9,49 % ročne. Právne predpisy výslovne nestanovujú, do akej výšky je možné pri pôžičke alebo úvere dojsť k úrokom, ktoré sú tak predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. To však neznamená, že by sa na dohodu o výške úroku nevzťahovalo ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúci z občianskoprávnych vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke alebo úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012). Vychádzajúc z vyššie uvedeného tak má súd za to, že dohodnutá výška úrokov z úveru 57,50 % ročne, ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú v čase uzavretia úverovej zmluvy (6-násobok priemeru), je z tohto dôvodu v rozpore s dobrými mravmi a ako taká je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

36. Čo sa týka zmluvnej podmienky uvedenej v bode 2. zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúca sa výšky odplaty, táto je podľa názoru súdu v prvom rade nejasná, neurčitá a zmätočná, keďže jej znenie je v rozpore s právnou úpravou odplaty a nevyplýva, čo presne má odplata predstavovať, teda za čo má vlastne spotrebiteľ touto odplatou veriteľovi zaplatiť. Predmetné dojednanie o odplate pritom nie je dojednané individuálne, keďže ako súd uviedol už vyššie, jedná sa o formulárovú zmluvu. Súd má za to, že predmetné zmluvné dojednanie pritom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda predstavuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže zaťažuje spotrebiteľa ďalším nákladom, ktorého účel a zmysel ani nie je jasný. Súd pritom berie na zreteľ, že nákladom spotrebiteľa za poskytnutý úver nemusí byť iba úrok z úveru, avšak v danom prípade pri tomto konkrétnom znení zmluvnej podmienky o odplate, ktoré nekorešponduje s úpravou odplaty v zmysle zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho

zákonníka a vykonávacieho predpisu, naplňa znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je následne takáto neprijateľná zmluvná podmienka neplatná.

37. Napokon je taktiež zjavné, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN, ktorá je povinnou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. Pri uvedených vstupných údajoch špecifikujúcich úver (predovšetkým pri úrokovej sadzbe 57,50 % ročne a splatnosti úveru jeden rok) je nemožné, aby RPMN bola vo výške 30 %, ako je uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a teda v sume nižšej ako je samotná úroková sadzba, navyše bez ďalšieho poplatku za „odplatu“. Uvedené nesprávne uvedenie výšky RPMN v neprospech spotrebiteľa má potom za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z predmetnej zmluvy podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ.

38. S poukazom na uvedené skutočnosti súd pri závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru vychádzal z toho, že žalovaný mal právo iba na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov, a teda sumy 800 EUR. Nebolo pritom sporné, že žalobca uhradil za účelom splatenia úveru sumu 2 306,83 EUR. Rozdiel medzi poskytnutými finančnými prostriedkami a vrátenou sumou predstavuje 1 506,83 EUR. Keďže na plnenie nad sumu reálne poskytnutých finančných prostriedkov žalovaný nemal nárok, predstavuje táto suma majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, a teda bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré je žalovaný povinný v zmysle § 451 ods. 1 vydať žalobcovi (pre prípadné bližšie odôvodnenie toho, o ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v danom špecifickom prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd plne odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 28.9.2021, bod 17. odôvodnenia).

39. Súd pri posudzovaní žalovaným vznesenej námietky premlčania nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, dospel k záveru o jej nedôvodnosti. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods.1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§107 ods.2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Vyžaduje sa skutočná vedomosť o skutkových okolnostiach, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach zakladajúcich bezdôvodné obohatenie. Zo skutkových tvrdení žalobcu i predloženého prehlásenia Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS zo dňa 1.10.2020 vyplýva, že žalobca sa o potenciálnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedel až dňa 1.10.2020, kedy požiadal združenie o pomoc s úverom od žalovaného. Súd poukazuje aj na to, že žalobca počas trvania úverovej zmluvy riadne plnil v zmysle zmluvných dojednaní, čo jasne indikuje, že nevedel o potenciálnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. V tomto prípade nebol žalovaným produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by uvedené tvrdenia žalobcu vyvrátil, resp. ktorým by bol predložený dôkaz sponchybný. Súd má zato, že žalobca dostatočným spôsobom osvedčil, kedy sa skutočne o bezdôvodnom obohatení na strane veriteľa - žalovaného na svoj úkor dozvedel a voči komu ho má uplatniť. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 20.10.2020, teda ani nie mesiac od rozhodného dňa pre začatie plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, bola podaná včas, a teda nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty.

40. Čo sa týka objektívnej premlčacej lehoty, možno konštatovať, že v danom prípade treba vychádzať zo záverov o minimálne nepriamom úmysle na strane veriteľa, a teda v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka použiť objektívnu premlčaciu lehotu v trvaní desiatich rokov. Žalovaný má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobu pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov v rozpore so zákonom prijíma i plnenia, na ktoré v dôsledku zmlúv koncipovaných v rozpore so zákonom nemal nárok, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Súd mal tak za to, že keďže už len samotný úver bol poskytnutý v roku 2014, desaťročná objektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia doposiaľ neuplynula.

41. Za zásadný pre posudzovanie premlčacej lehoty pre vydanie bezdôvodného obohatenia súd považuje tiež rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 22.4.2021 vo veci C-485/19 LH c/a Profi Credit Slovakia s.r.o. , v ktorom Súdny dvor vyslovil stanovisko, že „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

42. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované právne závery majú za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov, súd v plnom rozsahu vyhovel žalobe žalobcu v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Keďže súd tiež dospel k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky o odplate, súd vyhlásil jej neprijateľnosti priamo vo výroku rozsudku tak, ako to navrhol žalobca.

43. Čo sa týka priznaných úrokov z omeškania, žalobca si ich v žalobe uplatnil v zákonom ustanovenej výške od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia dlžnej sumy bezdôvodného obohatenia. Keďže žalovaný sa o požadovanom vydaní bezdôvodného obohatenia dozvedel najneskôr dorúčením žaloby - t.j. dňa 28.10.2020, nasledujúci deň mohol plniť bez vzniku omeškania na úhrade bezdôvodného obohatenia (§ 563 Občianskeho zákonníka). Druhým dňom po doručení žaloby sa žalovaný dostal do omeškania s úhradou peňažného záväzku, preto súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie príslušných úrokov z omeškania vo výške súladnej s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. (vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba ECB ku dňu 30.10.2020 bola vo výške 0,00 %, teda žalobca má nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne), a to od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému, t.j. 30.10.2020, až do zaplatenia.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnému žalobcovi priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.